

Tiếng đàn ba-la-lai-ca trên sông Đà

Trên sông Đà

Một đêm trăng chơi vơi

Tôi đã nghe tiếng đàn Ba-la-lai-ca như thế

Một cô gái Nga mái tóc màu hạt dẻ

Ngón tay đan trên những sợi dây đồng.

Lúc ấy

Cả công trường say ngủ cạnh dòng sông

Những tháp khoan nhô lên trời ngẫm nghĩ

Những xe ủi, xe ben sóng vai nhau nằm nghỉ

Chỉ còn tiếng đàn ngân nga

Với một dòng trăng lấp loáng sông Đà.

Ngày mai

Chiếc đập lớn nối liền hai khối núi

Biển sẽ nằm bờ ngõ giữa cao nguyên

Sông Đà gửi ánh sáng đi muôn ngả

Từ công trình thủy điện lớn đầu tiên.

Quang Huy

Câu 1 (trang 70 sgk Tiếng Việt 5)

Những chi tiết nào trong bài thơ gợi lên hình ảnh một đêm trăng vừa tĩnh mịch vừa sinh động trên công trường sông Đà?

Trả lời:

- Một đêm trăng vừa tĩnh mịch vừa sinh động trên công trường sông Đà được thể hiện qua các câu thơ giàu hình ảnh, giàu màu sắc:

"Một đêm trăng chơi vơi

Tôi đã nghe tiếng ba-la-lai-ca

Một cô gái Nga mái tóc màu hạt dẻ".

Và:

"Cả công trường say ngủ cạnh dòng sông

Những tháp khoan nhô lên trời ngẫm nghĩ

Những xe ủi, xe ben sánh vai nhau nằm nghỉ

Chỉ có tiếng đàn ngân nga

Với một dòng trăng lấp lánh sông Đà".

Tuy tĩnh mịch, nhưng đêm trăng vẫn rất sinh động vì có tiếng đàn của cô gái Nga, có dòng sông lấp lánh dưới ánh trăng và những sự vật đưa tác giả miêu tả bằng biện pháp nhân hóa: Công trường say ngủ, tháp khoan đang bận ngẫm nghĩ, xe ủi, xe ben sánh vai nhau nằm nghỉ.

Câu 2 (trang 70 sgk Tiếng Việt 5)

Tìm một hình ảnh đẹp trong bài thơ thể hiện sự gắn bó giữa con người với thiên nhiên trong đêm trăng bên sông Đà.

Trả lời:

- Hình ảnh đẹp thể hiện sự gắn bó giữa con người với thiên nhiên, theo em là:

"Trên sông Đà

Một đêm trăng chơi vơi

Tôi đã nghe tiếng ba-la-lai-ca

Một cô gái Nga tóc màu hạt dẻ

Ngón tay đan trên những sợi dây đồng".

Và:

"Chỉ còn tiếng đàn ngân nga

Với một dòng trăng lấp lánh sông Đà".

Hình ảnh rất đẹp này gợi lên cho thấy sự hùng vĩ gắn bó hòa quyện giữa con người, tâm hồn con người và thiên nhiên, giữa ánh trăng với dòng sông. Tiếng đàn ngân nga lan tỏa vào dòng sông.

Nội dung: Ca ngợi vẻ đẹp kì vĩ của công trình, sức mạnh của những người đang chinh phục dòng sông và sự gắn bó, hòa quyện giữa con người với thiên nhiên.

Câu 3 (trang 70 sgk Tiếng Việt 5)

Những câu thơ nào trong bài thơ sử dụng phép nhân hóa?

Trả lời:

* Những câu thơ sử dụng phép nhân hóa:

- Cả công trường say ngủ cạnh dòng sông.
- Những tháp khoan nhô lên trời ngẫm nghĩ.
- Những xe ủi, xe ben sánh vai nhau nằm nghỉ.
- Biển sẽ nằm bờ ngõ giữa cao nguyên.
- Sông Đà chia ánh sáng đi muôn ngả.